

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tudor Cojocaru, împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 08 iulie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2017, în privința inculpatului

*Cecan Marcel XXXX, născut la
XX XXXXX XXXX în or. XXXX, locuitor al s. XXXXX, r-
nul XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 13.03.2014 – 08.07.2016,
instanța de apel: 29.07.2016 – 11.05.2017,
instanța de recurs: 31.07.2017 – 10.10.2017.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 08 iulie 2016, Cecan Marcel a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 1 an închisoare, în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani, în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 2 ani închisoare, cu

privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani, în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție și de a desfășura o anumită activitate ce ține de gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

Acțiunile civile înaintate de Ciocanari M., Vizir V., Dimitriu A. și INBR „Lombard” au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Bahmacenco D., însă în privința lui hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Instanța de fond a constatat că la 24 mai 2013, inculpatul Cegan M., aflându-se în apartamentul nr. X din str. X. XXXX XXX, mun. XXXXX, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a sustras un lăntișor bărbătesc din aur cu greutatea de 12 gr., proba 750, la preț de 6000 lei, un inel pentru bărbați cu greutatea de 3-4 gr., proba 750 - 2000 lei, ce aparțin lui Ciocanari D. și au fost transmise spre păstrare părții vătămate și un inel pentru dame cu greutatea de 2-3gr. - 1500 lei, cauzându-i părții vătămate Ciocanari M. o daună în proporții considerabile, în sumă totală de 9500 lei.

Acțiunile inculpatului sunt încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Tot el, în perioada 25 mai - 10 septembrie 2013, aflându-se în concubinaj cu Ciocanari M., locuind cu ea împreună în apartamentul nr. X din str. X. XXX XXX, mun. XXXXX, urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, sub pretextul unei datorii și asigurării automobilului său, a dobândit ilicit de la ultima în luna mai 350 euro, urmând să-i întoarcă până la sfârșitul lunii iunie, acțiuni care nu au fost efectuate de către acesta, banii folosindu-i în scopuri personale. Continuându-și acțiunile intenționate, inculpatul, urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, a dobândit ilicit de la Ciocanari M. pe parcursul lunii iunie, bani în sumă de 100 euro sub pretextul deplasării la vamă pentru ca să ia un automobil, ulterior 100 euro și 200 lei, iar mai târziu suma de 1100 lei, sub pretextul de a perfecta careva documente. Continuându-și acțiunile sale intenționate, acesta, urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, sub pretextul perfectării actelor pentru automobil, a dobândit ilicit de la Ciocanari M. pe parcursul lunii iulie, în diferite perioade de timp, bani în sumă de 250 euro, 150 euro și 400 lei. La fel, inculpatul, urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, sub pretextul întoarcerii unei datorii de către mama sa unui agent economic, a dobândit ilicit de la Ciocanari M. pe parcursul lunii septembrie bani în sumă de 500 euro.

Tot el, în perioada 25 mai - 10 septembrie 2013, urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, a dobândit ilicit de la Ciocanari M. un lănișor pentru dame din aur, cu greutatea aproximativ 3 gr., proba 585, la preț de 1000 lei, un lănișor pentru dame din aur cu pandantiv cu proba 585 - 1000 lei, un lănișor pentru dame din aur, proba 750 - 1000 lei, o verighetă din aur, cu greutatea aproximativ 2 gr., proba 585 - 600 lei, ce aparțin lui Ciocanari I. și care au fost transmise spre păstrare părții vătămate, o monedă din aur, cu greutatea aproximativ 10 gr., proba 750 - 4000 lei, un lănișor pentru bărbați, cu greutatea de 9-10 gr., proba 750 - 4000 lei, ce aparține lui Ciocănari D., care au fost transmise spre păstrare părții vătămate. Astfel, inculpatul i-a cauzat părții vătămate Ciocanari M. daune materiale în proporții considerabile în sumă de 1450 euro, care conform cursului oficial al BNM pentru perioada 25 mai - 10 septembrie 2013 constituie suma de 24.139,02 lei, 1700 lei și obiecte din aur în sumă de 11.600 lei, în total suma prejudiciului fiind de 37.439,02 lei.

Acțiunile inculpatului sunt încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Tot el, la începutul lunii octombrie 2013, aflându-se în căminul nr. X din str. XXXX XX, mun. XXXXX, și urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, sub pretextul unui împrumut, a dobândit de la Dimitriu A. bani în sumă de 1000 lei, urmând să-i restituie în câteva zile, acțiuni care nu au fost efectuate de către acesta, banii folosindu-i în scopuri personale.

La fel, în perioada lunii octombrie 2013, inculpatul, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Bahmacenco D., urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, a telefonat-o pe Dimitriu A. și comunicându-i că este reținut de organele de drept, a dobândit prin intermediul lui Bahmacenco D., care s-a deplasat în căminul nr. X, din str. XXXX XX, mun. XXXXX, suma de 7000 lei, urmând să restituie banii în câteva zile, acțiuni care nu au fost efectuate de către aceștia, banii folosindu-i în scopuri personale.

Tot el, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Bahmacenco D., la 11 octombrie 2013, urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, sub pretextul de a pune bani la nuntă, au dobândit de la Dimitriu A. bani în sumă de 150 euro, care conform cursului oficial al BNM la acea dată constituiau 2669,96 lei, urmând să restituie banii în dimineața următoare, acțiuni care nu au fost efectuate de către aceștia, banii folosindu-i în scopuri personale.

Tot el, la 11 octombrie 2013, urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, a dobândit de la Dimitriu A. un lănișor pentru dame din aur, proba 585, cu greutatea de 7 gr., la prețul de 6000 lei, pe care l-a pus în gaj la INBR „Lombard”, situat în str. Albișoara 4, mun. Chișinău. Ulterior, inculpatul deplasându-se împreună cu Dimitriu A. la INBR „Lombard” au stabilit că lănișorul a fost ridicat de poliție, iar inculpatul, sub pretextul de a ridica lănișorul de la INBR „Lombard”, a dobândit de la Dimitriu A. bani în sumă de 2060 lei și 100 lei pentru a-i achita unei persoane care l-ar ajuta în aceasta.

Continuându-și acțiunile sale intenționate, inculpatul în perioada lunii octombrie 2013, urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, a dobândit de la Dimitriu A. două inele din aur, pe care le-a pus în gaj la casa de amanet, de unde ulterior Dimitriu A. le-a ridicat, achitând suma de 2000 lei.

Continuându-și acțiunile sale intenționate, inculpatul împreună și prin înțelegere prealabilă cu Bahmacenco D., în octombrie 2013, aflându-se în căminul nr. X din str. XXXXX XX și urmărind scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, sub pretextul restituirii sumei de bani luate anterior de la Dimitriu A., au dobândit de la ultima două inele din aur, pe care le-a pus în gaj la casa de amanet INBR „Lombard”, situat în str. Albișoara 4, mun. Chișinău, ulterior aceasta achitând suma de 495 lei pentru a scoate unul dintre ele, iar inelul pentru dame, cu proba 585, cu greutatea de 1,47 gr., gajat pe numele lui Bahmacenco D., evaluat de partea vătămată la prețul de 1000 lei a fost dat la topit din cauza neachitării ratelor.

Prin acțiunile sale, inculpatul i-a cauzat părții vătămate Dimitriu A. un prejudiciu material considerabil, în mărime de 23.224,96 lei.

Acțiunile inculpatului sunt încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal.

Tot el, la 29 octombrie 2013, aproximativ orele 10.00, aflându-se în odaia nr. XX, blocul XX din str. XXXXX X, mun. XXXX, având scopul obținerii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul efectuării unor lucrări de reparație, a însușit de la Vizir V. laptopul de model „HP635” la prețul de 500 dolari SUA, care conform cursului BNM la acea zi, constituiau suma de 6694,95 lei și bani în sumă de 2000 lei, după care, neefectuând cele promise, s-a eschivat cu bunurile dobândite, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă, în sumă totală de 8694, 95 lei.

Acțiunile inculpatului sunt încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Prin ordonanța din 23.02.2015 a fost modificată învinuirea înaintată inculpatului, în sensul agravării, cu încadrarea acțiunilor lui în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, fiind stabilit că prin acțiuni prelungite, el a dobândit de la părțile vătămate Ciocanari M., Dimitriu A., Vizir V. bani și bunuri în sumă totală de 87.742,93 lei.

Instanța de fond a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina, însă aceasta a fost dovedită pe deplin prin probele administrate, poziția acestuia de nerecunoaștere a vinovăției nefiind susținută prin probe concludente, fiind o modalitate de apărare și eschivare de la răspundere pentru faptele săvârșite.

Totodată, în instanța de judecată au fost expediate 3 dosare penale în privința inculpatului privind săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal în privința părții vătămate Ciocanari M., infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal în privința părții vătămate Vizir V. și infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal în privința părții vătămate Dimitriu A., pe parcurs acuzarea înaintată acestuia fiind modificată în sensul agravării, fiindu-i incriminat că prin acțiuni prelungite, a dobândit ilicit de la părțile vătămate bani și bunuri în sumă totală de 87.742,93 lei,

ce constituie proporții mari, fapta fiindu-i încadrată în prevederile art. 190 alin. (4) Cod penal.

Însă, învinuirea adusă inculpatului în sensul agravării conform prevederilor art. 190 alin. (4) Cod penal este nefondată or, potrivit art. 30 Cod penal, se consideră infracțiune prelungită fapta săvârșită cu intenție unică, caracterizată prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu un singur scop, alcătuind în ansamblu o infracțiune.

Prin urmare, săvârșirea infracțiunilor nu a avut loc prin acțiuni prelungite, fiind efectuate față de diferite părți vătămate, în diferite perioade de timp, fiind infracțiuni distincte și consumate.

Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi recalificate din prevederile art. 190 alin. (4) Cod penal în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal în privința părții vătămate Ciocanari M., în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal în privința părții vătămate Vizir V. și în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal în privința părții vătămate Dimitriu A.

Or, probele administrate, fiind în coroborare cu circumstanțele de fapt, dovedesc că inculpatul, prin intermediul înșelăciunii și abuzului de încredere, a obținut banii și bunurile părților vătămate, promițându-le restituirea acestora, Aceste circumstanțe de fapt fiind percepute ca credibile și realizabile de către părțile vătămate, care i-au transmis sumele de bani și bunurile, confirmă prezența laturii obiective a componenței infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal.

Afirmația inculpatului privind lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii, este nefondată, din declarațiile părților vătămate și ale martorilor fiind evident că inculpatul a primit bani și bunuri de la părțile vătămate, iar negarea vinovăției de către acesta constituie o metodă de apărare.

În același timp, a fost demonstrată vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, care urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a sustras un lăntișor bărbătesc din aur cu greutatea de 12 gr., proba 750, la preț de 6000 lei, un inel pentru bărbați cu greutatea aproximativ 3-4 gr., proba 750 - 2000 lei, ce aparțin lui Ciocanari D. și au fost transmise spre păstrare părții vătămate și un inel pentru dame cu greutatea de 2-3gr. - 1500 lei, cauzându-i părții vătămate Ciocanari M. o daună considerabilă, în sumă totală de 9500 lei.

Aceste acțiuni urmează a fi încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că infracțiunile comise de acesta se atribuie la categoria celor mai puțin grave și celor grave, că **nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante**, concluzionând că **scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea condiționată a executării pedepsei**, ca o alternativă aptă să conducă la reeducarea lui și să-i ofere posibilitatea de relație cu mediul social, care să determine schimbarea atitudinii față de valorile ocrotite de legea penală, fiind posibilă revocarea suspendării condiționate în cazul nerespectării prevederilor art. 90 alin. (6) Cod penal.

Totodată, instanța de fond a stabilit că *luarea bunurilor și amanetarea acestora este un mod de viață al inculpatului, ce se confirmă prin biletele de amanet prezentate de acuzare, acesta continuându-și activitatea infracțională chiar și pe parcursul examinării cauzei or, acesta nu conștientizează caracterul prejudiciabil al faptelor sale și, chiar fiind trimise spre examinare 3 dosare penale în instanța de judecată, inculpatul continuă să săvârșească infracțiuni.*

La fel, instanța de fond a reținut că părțile vătămate Ciocanari M., Vizir V., Dimitriu A. și INBR „Lombard” au înaintat acțiuni civile privind încasarea prejudiciului material cauzat, iar inculpatul Bahmacenco D. i-a restituit părții vătămate Dimitriu A. prejudiciul material cauzat, aceasta neavând pretenții față de el.

În același timp, au fost întrunite condițiile răspunderii civile delictuale, întrucât inculpatul a comis cu vinovăție faptele ilicite, cauzând părților vătămate prejudicii materiale considerabile, iar între faptele ilicite și prejudicii există raport de cauzalitate.

Astfel, acțiunile civile necesită a fi admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, deoarece partea vătămată Ciocanari M. nu este de acord cu suma solicitată inițial în acțiunea civilă înaintată, partea vătămată Vizir V. în cadrul ședinței de judecată a solicitat o sumă mai mică față de cea indicată în acțiunea civilă, părții vătămate Dimitriu A. i-a fost restituită o parte din suma prejudiciului, iar INBR „Lombard” solicită și încasarea venitului ratat care urmează a fi probat.

3. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Aliona Burlacu, și procurorul în Procuratura sectorului Rîșcani, Alina Nicolaev, au declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Cecan M. să fie condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) la 3 ani închisoare și în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea bunurilor altei persoane pe un termen de 5 ani. Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, a-i stabili pedeapsă definitivă de 10 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea bunurilor altei persoane pe un termen de 5 ani.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate Ciocanari M. și INBR „Lombard” să fie admise integral, iar acțiunile civile ale părților vătămate Vizir V. și Dimitriu A. să fie admise parțial.

Apelantele au invocat că instanța de fond just a stabilit circumstanțele cauzei și corect a concluzionat că acțiunile inculpaților întrunesc elementele constitutive ale componenței de infracțiune de escrocherie, însă neîntemeiat și ilegal a recalificat acțiunile lui Cecan M., constatând că acesta nu a săvârșit o infracțiune prelungită.

Or, necătând că acesta a acționat față de diferite părți vătămate și în timp diferit, totuși acțiunile lui au fost comise prin același *modus operandi*, care denotă caracterul prelungit al acțiunilor sale și reprezintă, în principiu, modul său de viață care îl predispune la comiterea infracțiunilor, acesta nefiind angajat în câmpul muncii, obținând venit doar din comiterea infracțiunilor de escrocherie, aceasta fiind deja o obișnuință, un mod de viață normal și o sursă de venit stabilă.

Aceste afirmații sunt confirmate prin sentințele și ordonanțele de încetare pe temeiuri de nereabilitare, pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților, emise anterior în privința acestuia și prin sentința Judecătorei Rezina din 03.12.2009, conform căreia el a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale.

Astfel, la moment, acțiunile criminale ale inculpatului pot fi curmate doar prin izolarea acestuia de societate, aceasta fiind unica modalitate de a proteja eventualele părți vătămate care ar avea de suferit de pe urma acțiunilor acestuia.

Instanța a neglijat și faptul că potrivit ordonanței de modificare a învinuirii în sensul agravării, doar pe episodul părții vătămate Ciocanari M. prejudiciul constituie 55.823,02 lei, ceea ce reprezintă proporții mari, adică infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal. Învinuirea a fost modificată în baza probelor legal administrate în ședința de judecată - răspunsurile de la Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării, cu privire la prețul per un gram de aur, pe care instanța le-a acceptat însă nu s-a expus și nu le-a apreciat în niciun mod.

Mai mult, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă cu aplicarea art. 90 Cod penal, instanța a omis că acesta a abuzat de încrederea acordată de către părțile vătămate și a însușit ilegal, în repetate rânduri, bunuri și mijloace bănești ale acestora, că inculpatul nu recunoaște vinovăția și nu a restituit prejudiciul cauzat părților vătămate, iar, reieșind din scopul pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, stabilirea unei astfel de pedepse poate doar să încurajeze comiterea pe viitor de către inculpat și alte persoane a altor infracțiuni.

3.1. A declarat apel și partea vătămată Ciocanari M., solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse nonprivative de libertate, cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate.

Apelanta a indicat că instanța de fond neîntemeiat a recalificat acțiunile inculpatului, în scopul facilitării aplicării unei pedepse condiționate și mai blânde or, art. 190 alin. (4) Cod penal nu prevede asemenea facilitate.

La stabilirea pedepsei instanța nu a ținut cont că inculpatul nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea faptelor incriminate, nu a dat dovadă de căință sinceră și adevărată, nu a reparat prejudiciul material cauzat, anterior a fost condamnat pentru fapte similare, la moment fiind pornite și alte cauze de acest gen, existând riscul de continuare a comiterii infracțiunilor asemănătoare, precum și personalitatea acestuia.

Totodată, fiind prezentate suficiente probe întru confirmarea cuantumului pretențiilor materiale, acțiunea civilă înaintată urmează a fi admisă integral.

3.2. Reprezentantul părții civile INBR „Lombard”, Negara I., la fel a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea civilă înaintată și încasat prejudiciul material în mărime de 20.400 lei.

Apelantul a indicat că instanța de fond a dispus de suficiente probe pentru a se expune asupra acțiunii civile, fiind prezentate Biletul de amanet seria AC nr. 176936 și Biletul de amanet seria AC nr. 176932 din 07.07.2013.

3.3. A declarat apel și inculpatul Cecan M., solicitând casarea sentinței, a încheierilor de respingere a cererilor de recuzare din 18.05.2016, a încheierilor de respingere a cererilor de conexare a cauzelor penale și a încheierilor de respingere a cererilor de numire a expertizelor tehnice a înregistrărilor audio și metalelor prețioase, și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Apelantul a invocat că sentința este neîntemeiată, nemotivată, fiind emisă de un judecător care nu avea dreptul să judece cauza penală. Or, de către judecătorul V. Ciumac neîntemeiat a fost respinsă cererea de recuzare a judecătorului V. Gîrleanu.

Instanța de fond nu a apreciat probele și nu s-a expus asupra admisibilității și inadmisibilității probelor.

În acțiunile sale nu persistă elementele componentei de infracțiune prevăzută la art. 186 Cod penal, nefiind demonstrat scopul de acaparare.

La fel, nu constituie infracțiune nici faptul primirii banilor de la Ciocanari M., urmând a fi apreciat ca raport civil de împrumut, iar nerestituirea banilor în termen nu constituie temei de condamnare.

Or, lipsește componenta infracțiunii de escrocherie, nefiind stabilit angajamentul neîndeplinit față de partea vătămată cu care au convenit că vor scoate aurul de la lombard atunci când vor avea bani.

A restituit laptopul părții vătămate Vizir V., iar faptul că nu l-a întors în termen nu poate fi apreciat drept săvârșirea unei infracțiuni de escrocherie.

Nu poate fi calificat drept infracțiune de escrocherie împrumutul banilor de la Dimitriu A., nefiind dovedit nici faptul primirii acestor bani.

Totodată, Dimitriu A. figurează în calitate de martor în dosarul în care Vizir V. este parte vătămată și invers, ele fiind cointeresate în învinuirea lui de comiterea infracțiunii.

Nu poate fi învinuit de comiterea infracțiunii de escrocherie nici în cazul banilor împrumutați pentru a fi puși cadou la o nuntă, în cazul dat existând un raport juridic civil.

Astfel, nu au fost administrate probe care să confirme vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii de escrocherie, nefiind întrunite elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, mai mult, lipsind chiar fapta infracțiunii.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2017, apelul inculpatului a fost respins ca nefondat.

Apelurile procurorilor, ale părții vătămate Ciocanari M. și părții civile INBR „Lombard” au fost admise, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre în latura civilă.

De la Cecan M. s-a încasat în beneficiul părții civile INBR „Lombard” prejudiciul material în mărime de 3200 lei. A fost admisă în principiu pretenția părții civile INBR „Lombard” privind încasarea venitului ratat din procentul pentru folosirea sumei de bani alocate și a cheltuielilor de judecată, urmând ca asupra cuantumului acestora să se pronunțe instanța civilă.

De la Cecan M. s-a încasat în beneficiul părții vătămate Ciocanari M. prejudiciul moral în mărime de 5000 lei.

Acțiunile civile înaintate de către părțile vătămate Ciocanari M., Vizir V. și Dimitriu A. privind încasarea prejudiciului material au fost admise în principiu, urmând ca în privința cuantumului acestora să se pronunțe instanța civilă.

Cererea inculpatului Bahmacenco D. privind aplicarea în privința sa a prevederilor Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova a fost respinsă ca neîntemeiată.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond corect a conchis referitor la recalificarea învinuirii adusă inculpatului din art. 190 alin. (4) Cod penal.

Or, infracțiunea prelungită se consumă din momentul săvârșirii ultimei acțiuni infracționale iar, acțiunile infracționale ale inculpatului s-au consumat separat în fiecare episod aparte, fără a constitui o infracțiune prelungită.

Inculpatul, prin intermediul înșelăciunii și abuzului de încredere, a obținut banii și bunurile părților vătămate Ciocanari M., Dimitriu A. și Vizir V., promițându-le restituirea acestora, circumstanțele de fapt fiind percepute ca credibile și realizabile de către părțile vătămate, care i-au transmis sumele de bani și bunurile, fapt care confirmă prezența laturii obiective a componenței de infracțiune prevăzută de art. 190 Cod penal, negarea vinovăției de către inculpat constituind o metodă de apărare.

În drept, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal pe episodul cu partea vătămată Ciocanari M., ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal pe episodul cu partea vătămată Vizir V. și ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal pe episodul cu partea vătămată Dimitriu A.

Totodată, argumentele inculpatului că acțiunile sale nu întrunesc elementele infracțiunilor de comiterea cărora a fost recunoscut vinovat, sunt neîntemeiate, fiind stabilit că inculpatul a dezinformat conștient părțile vătămate, a obținut banii și bunurile acestora, pe care le-a promis că le va restitui, fapt care s-a manifestat prin prezentarea vădit falsă a realității, inculpatul urmărind dobândirea ilicită a bunurilor acestor persoane.

Afirmațiile inculpatului că o parte din bunuri, precum și laptopul au fost restituite părților vătămate și că acest fapt ar demonstra lipsa elementelor infracțiunii de escrocherie în acțiunile sale sunt irelevante, latura obiectivă a escrocheriei fiind exprimată prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere. Elementul material se realizează prin acțiunea de dobândire ilicită a bunurilor, care s-a manifestat prin faptul că inculpatul a obținut transmiterea voită în posesiunea și detenția sa a bunurilor care nu-i aparțineau. Astfel, dobândirea bunurilor reprezintă momentul consumării infracțiunii.

Alegațiile apărării că instanța de fond, în mod eronat, a respins cererile sale privind recuzarea judecătorului, sunt nefondate, nefiind constatate temeiuri de anulare a încheierilor respective, acestea fiind emise cu respectarea prevederilor legale, cererile de recuzare înaintate de inculpat fiind neîntemeiate, iar la

respingerea demersului privind efectuarea expertizei metalelor prețioase, corect a conchis că nu sunt întrunite temeiurile prevăzute de art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 84 alin. (1) Cod penal, ținând cont că inculpatul a comis infracțiuni grave și mai puțin grave, nu și-a recunoscut vina, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante și atenuante, suspendarea condiționată a executării pedepsei fiind justificată, echitabilă și rațională, pe măsură a-și atinge scopul de constrângere, reeducare și exemplaritate, fiind și de natură de a-l face pe inculpat să-și revizuiască atitudinea față de valorile sociale și comportamentul față de membrii societății.

Totodată, solicitarea acuzării privind admiterea acțiunilor civile ale părților vătămate Vizir V. și Dimitriu A. privind încasarea prejudiciului material este întemeiată, apelul declarat urmând a fi admis în această parte.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tudor Cojocaru, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, cu excluderea aplicării față de inculpatul Cegan M. a prevederilor art. 90 Cod penal.

Recurentul a invocat că pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă în raport cu faptele prejudiciabile comise și consecințele acestora.

Instanțele de fond și de apel au ignorat faptul că inculpatul a comis infracțiuni cu un impact social acut în societate, comportamentul inculpatului față de părțile vătămate, că acesta nu a recunoscut vina, nu a restituit prejudiciul material, aplicând față de acesta neîntemeiat prevederile art. 90 Cod penal.

Potrivit prevederilor art. 410 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, soluționând cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel. O asemenea prevedere se menține și la faza de judecare a recursului.

Însă, prevederea legală de neînrautățire a situației inculpatului (condamnatului), nu poate fi menținută atunci când soluția instanței de apel este atacată cu recurs de către o altă parte a procesului penal - de către procuror în partea aplicării greșite a art. 90 Cod penal.

Astfel, instanța de recurs, constatând ca fiind neîntemeiată măsura suspendării condiționate a pedepsei, este în drept să o excludă, nefiind considerat faptul că prin această soluție s-a înrăutățit situația condamnatului.

Ca agravare a situației condamnatului se subînțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt aliniat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cu măsură educativă în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicare a unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuă, situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început sau orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare, situații care nu se întâlnesc în speță.

Or, potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală – s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 7, 61 alin. (2), 75 alin. (1) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, instanța poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului doar dacă va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, în virtutea circumstanțelor cauzei și persoanei celui vinovat, indicând numaidecât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Conform art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată să motiveze în partea descriptivă a sentinței aplicarea unei condamnări cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Totodată, potrivit jurisprudenței naționale, instanțele urmează să asigure aplicarea măsurilor aspre de pedeapsă față de persoanele adulte care au săvârșit infracțiuni grave (*pct. 17 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție, nr. 8 din 11.11.2013, Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*).

Aceste prescripții legale nu au fost respectate de instanța de fond, deoarece, potrivit părții descriptive a sentinței, la aplicarea pedepsei inculpatului (*pct. 1. și 2. din decizie*):

a) nu a motivat în niciun fel oportunitatea aplicării față de inculpat a suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii, inclusiv în raport cu prescripțiile art. 90 alin. (1) Cod penal, adică nu a constatat și stabilit circumstanțele cauzei și persoanei celui vinovat, care ar justifica concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită;

b) ignorând invocarea din rechizitoriu a circumstanței agravante *săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară* și constatând în descriptivul sentinței că: *„circumstanțe atenuante și agravante nu au fost stabilite..., luarea bunurilor și amanetarea acestora este un mod de viață al inculpatului, ce se confirmă prin biletele de amanet prezentate de acuzare, acesta continuându-și activitatea infracțională chiar și pe parcursul examinării cauzei or, acesta nu conștientizează caracterul prejudiciabil al faptelor sale și, chiar fiind trimise spre examinare 3 dosare penale în instanța de judecată, inculpatul continuă să săvârșească infracțiuni”*, a concluzionat divergent că: *„scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea condiționată a executării pedepsei”*, aplicând absolut neîntemeiat în privința inculpatului prevederile art. 90 Cod penal;

c) la fel, instanța nu a ținut cont că în cazul în care inculpatul a comis mai multe infracțiuni grave, pentru care legea prevede închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani, în lipsa circumstanțelor atenuante și prezența celor agravante constatate de instanța de fond și reproduse supra, suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii aplicate inculpatului, reprezintă o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Rezultă, că instanța de fond nu a judecat fondul cauzei în latura pedepsei penale în conformitate cu rigorile legale și i-a aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

În același timp, potrivit art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt - în ce împrejurări a comis fapta inculpatul, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată parțial, cu rejudecarea cauzei. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă

instanță, care se aplică în mod corespunzător. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului deciziei contestate, menținând o sentință neîntemeiată în latura pedepsei aplicate inculpatului, nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, le-a repetat întocmai și nu a desființat sentința în partea suspendării necondiționate a pedepsei închisorii aplicate inculpatului, cu rejudecarea cauzei în aspectul vizat (*pct. 3. și 4. din decizie*).

Prin urmare, instanțele de fond și de apel, i-au aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale enunțate, suspendându-i necondiționat, nemotivat și inechitabil pedeapsa închisorii.

Potrivit art. 435 alin. (2) lit. c) Cod de procedura penală, instanța admite recursul, casează parțial hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

Astfel, erorile de drept nominalizate, prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală și comise de instanțele de fond și de apel, impun soluția casării parțiale a hotărârilor contestate, cu excluderea dispoziției privind aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal (*pct. 1., 2., 4. din decizie*).

Este de menționat că, în asemenea caz, principiul neagrării situației condamnatului în recurs nu va fi afectat, deoarece o asemenea agravare se subînțelege în situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau la un alt alineat nou, altă literă, de înlocuire a măsurii educative în pedeapsa prevăzută de sancțiunea legii, a amenzii cu închisoare, prin mărirea quantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicare a unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat inculpatul, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuată, situații de reținere a unei învinuiri care mod esențial diferă de cea de la început, ori orice altă modificare a învinuirii, care afectează dreptul inculpatului la apărare.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tudor Cojocaru, casează parțial sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 08 iulie 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2017, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, prin care se exclude dispoziția privind aplicarea față de inculpatul Cecan Marcel XXXX a prevederilor art. 90 Cod penal.

Cecan Marcel XXXX se consideră condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 1 an închisoare, în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani, în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani, în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani, și conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, fiindu-i stabilită pedeapsă definitivă de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție și de a desfășura o anumită activitate ce ține de gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

În rest, hotărârile contestate se mențin.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 31 octombrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun